

ЮБИЛЕЙНА НАУЧНА СЕСИЯ ВЪВ ФИЛОСОФСКИЯ ФАКУЛТЕТ НА УНИВЕРСИТЕТА В ГР. НИШ

С научната сесия на тема „Литературното творчество на Стеван Сремац — нов прочит“ (15—17 ноември 1996 г.) във Философския факултет на Нишкия университет, СР Югославия, бе поставено началото на поредица прояви, които ще завършат през м. май 1997 г. и ще ознаменуват два юбилея — 25 години от основаването на Философския факултет и 10 години от съществуването на Групата (Катедрата) за сръбски език и литература. В седемте основни специалности на факултета, които предлагат различни комбинации, сега се обучават 2 500 студенти, а дипломиралите се за четвърт век абсолвенти са над 3 000.

Конференцията, посветена на сръбския писател-реалист Стеван Сремац, живял и творил на границата на миналото и настоящото столетие, даде повод да се срещнат за пореден път над 40 филолози от града-домакин Ниш, от Белград, Нови Сад, Прищина, Ужице, Никшич (Черна гора), Скопие, София, Велико Търново, Париж. Сремац е един от колоритните южнославянски писатели, който като Вазов, Нушич, Р. Доманович, А. Константинов, Мих. Георгиев чрез богата палитра от изразни средства и хумор запечатва типични образи, нрави и отношения, характерни за един относително широк балкански ареал във време на важни обществени промени. Живял в многоезичен Банат, а след това — дълги години като държавен служител в типично ориенталското градче Ниш, писателят създава галерия от незабравими персонажи, при чието обрисуване е майсторски вградена цялата балканска езикова вавилония. Според акад. Мирослав Пантич, генерален секретар на Сръбската академия на науките и изкуствата, идеите и внушенията на това поколение писатели за човеколюбие, толерантност, за търсене на душевното равновесие в хармония с околния свят могат да се подложат отново на съвременен прочит.

Докладите в литературната секция според проф. Миролуб Стоянович, председател на организационния съвет, поднесоха разнообразни гледни точки в домашен, балкански и европейски контекст. Приятна изненада по мнение на другия докладчик за резултатите от сесията — проф. Милош Ковачевич, поднесоха научните съобщения от езиковедската секция, особено съобщенията с интердисциплинарен характер и с типологически модерни методологически подходи.

Чрез поставените проблеми в по-широк културологичен, ареален и социолингвистичен контекст българското участие (Л и л и Л а ш к о в а, Софийски университет, и Ц е н к а И в а н о в а, Великотърновски университет), бе посрещнато с одобрение. Не за първи път бе изказано мнение, че е крайно време университетската българистика в Югославия да се разшири и активизира (проф. Р. Симич) особено като се има предвид по-

напредналият и плодотворен стадий на развитие на южната славистика в българските университети и научни институции. Колегите от Ниш (проф. Н. Богданович, проф. М. Стоянович) за пореден път изразиха желание за материализиране на договорите между Университета в Ниш и Велико-търновския университет чрез съвместни научни прояви с обща и по-широка съпоставителна проблематика, за научен и преподавателски обмен. Същото становище застъпи и проф. Максим Каранфиловски, директор на Международния летен семинар при Университета в Скопие, почетен гост на научната сесия.

По време на престоя в гр. Ниш българските участници бяха поканени и на среща с журналистите от българската редакция „Братство“ и от емисията на български език в Радио Ниш. Бе изразено съжаление, че въпреки многото шум около българското малцинство в Югославия, малко са конкретните стъпки, от които се нуждаят журналистите, интелектуалните среди, основната четяща и слушаща публика. Бяха отправени конкретни молби за помощ и сътрудничество с академичните среди (изпращане на материали за публикуване в списанието за наука и култура „Мост“, помощ в повишаването на езиковата квалификация, възможности за усъвършенстване в езиковата среда чрез посещение на летните езикови семинари, за редакторска работа върху подготвени материали, изпращане на специализирани издания, включително и на сп. „Проглас“, на българска периодика и други).

Общото впечатление от всички срещи и разговори затвърди убеждението, че в последно време водено в контактите с представители на различни професионални среди е желанието за засилване на взаимния културен и научен обмен, за търсене на обединяващото, а не на разединяващото начало в отношенията между съседните народи.

Ценка Иванова